

На основу члана 9. став.2. и члана 15. став1. и 3. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 10/13), члана 20. став 1. тачка 11) и члана 32. став 1. тачка 6) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07 и 83/14-др.закон, 101/16-др. закон и 47/18), и члана 37. став 1. тачка 4, тачка 25) Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева", бр. 05/19), Скупштина града Ваљева, на седници одржаној дана _____ донела је

ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА ЗА ГРАД ВАЉЕВО У 2020. И 2021. ГОДИНИ

Програмом контроле квалитета ваздуха за град Ваљево у 2020. и 2021. години (у даљем тексту: Програм) успоставља се локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха на територији града Ваљево у току 2020. и 2021. године.

Локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха на територији града Ваљево (у даљем тексту: локална мрежа), успоставља се у складу са законом којим се уређује заштита ваздуха у сврху допунске контроле квалитета ваздуха на територији града Ваљево.

Програмом се одређује број и распоред мерних места у локалној мрежи, као и обим, врста и учесталост мерења нивоа загађујућих материја у ваздуху.

Праћење квалитета ваздуха остварује се кроз утврђивање нивоа његове загађености тј. мерењем концентрација загађујућих материја у ваздуху пореклом од стационарних и покретних извора загађења, као и праћењем утицаја загађеног ваздуха на здравље људи и животну средину.

Загађујуће материје наведене у Табели 1 мере се континуирано на фиксним мерним местима, у складу са прописом којим се уређују услови за мониторинг и захтеви квалитета ваздуха.

Овај програм се не односи на мерења која се обављају на основу посебних одлука, односно аката надлежног органа Градске управе града Ваљево у складу са законом којим се уређује заштита ваздуха.

I ЛОКАЛНА МРЕЖА МЕРНИХ МЕСТА ЗА ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ВАЉЕВО

Локална мрежа састоји се од шест допунских мерних места за праћење квалитета ваздуха – мерење нивоа загађујућих материја у ваздуху на територији града Ваљево. Приказ мерних места дефинисаних у оквиру локалне мреже, као и загађујуће материје које се прате на појединим мерним местима дате су у Табели 1.

Мерно место 1: Двориште Завода за јавно здравље Ваљево, ул. Владике Николаја 5, Ваљево.

Мерење обухвата следеће загађујуће материје:

- суспендоване честице (ПМ₁₀).

Учесталост мерења:

- РМ₁₀ – сваки дан 24-часовно мерење

Мерно место 2: Обданиште „Колибри“, ул. Стевана Бороте бб, Ваљево.

Мерење обухвата следеће загађујуће материје:

- сумпор диоксид, азот диоксид и чађ;

Учесталост мерења:

- SO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- NO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- чађ - свакодневно 24-часовно мерење.

Мерно место 3: Обданиште „Пчелица“, ул. V пук бб, Ваљево.

Мерење обухвата следеће загађујуће материје:

- сумпор диоксид, азот диоксид и чађ;

Учесталост мерења:

- SO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- NO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- чађ - свакодневно 24-часовно мерење.

Мерно место 4: Обданиште „Видра“, ул. Суворовска бб, Ваљево.

Мерење обухвата следеће загађујуће материје:

- сумпор диоксид, азот диоксид и чађ;

Учесталост мерења:

- SO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- NO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- чађ - свакодневно 24-часовно мерење.

Мерно место 5: Основна школа "Сестре Илић", ул. Милована Глишића бр. 45, Ваљево.

Мерење обухвата следеће загађујуће материје:

- сумпор диоксид, азот диоксид и чађ;

Учесталост мерења:

- SO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- NO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- чађ - свакодневно 24-часовно мерење.

Мерно место 6: Обданиште „Бубамара“, ул. Подгорска бб, Ваљево.

Мерење обухвата следеће загађујуће материје:

- сумпор диоксид, азот диоксид и чађ;

Учесталост мерења:

- SO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- NO₂ - свакодневно 24-часовно мерење;
- чађ - свакодневно 24-часовно мерење.

Табела 1. Мерна места за контролу квалитета ваздуха у локалној мрежи и загађујуће материје које се мере

	Опис мерног места					Врста загађујуће материје			
	Назив	Тип	Адреса	Координате	Надморска висина (m)	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Чађ
1.	Двориште Завода за јавно здравље Ваљево	Г	Владике Николаја 5	X=7411197.66 Y=4903909.78	191			X	
2.	Обданиште „Колибри“	Г	Стевана Бороте бб	X=7414086.74 Y=4904667.35	174	X	X		X
3.	Обданиште „Пчелица“	Г	V пук бб	X=7411672.27 Y=4904658.21	213	X	X		X
4.	Обданиште „Видра“	Г	ул. Суворовска бб	X=7412474.01 Y=4902771.96	186	X	X		X
5.	Основна школа "Сестре Илић"	Г	ул. Милована Глишића бр. 45	X=7411432.89 Y=4903047.38	195	X	X		X
6.	Обданиште „Бубамара“	Г	ул. Подгорска бб	X=7410504.70 Y=4904123.57	245	X	X		X

Легенда:

SO₂ – сумпор диоксид;

NO₂ – азот диоксид;

PM₁₀ – суспендоване честице до 10 микрона;

Г – градски тип;

Чађ - суспендоване црне честице.

II ОБРАДА И АНАЛИЗА ПОДАТАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕЗУЛТАТИМА КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

2.1. Обезбеђење квалитета података

Мерења, обраду података, проверу валидности резултата добијених мерењем и/или узимањем узорака, као и интерпретацију резултата, спроводе овлашћена правна лица, у складу са Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС“, број 36/09 и 10/13) путем референтних метода прописаних Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, број 11/10, 75/10 и 63/13), а у складу са овим Програмом.

Оцењивање квалитета ваздуха врши се у складу са прописом којим се уређују услови за мониторинг и захтеви квалитета ваздуха.

2.2. Редовно извештавање

Стручна организација која обавља допунска мерења у погледу контроле квалитета ваздуха у оквиру локалне мреже, добијене резултате редовно доставља надлежном органу Градске управе града Ваљева, у складу са Уговором.

Надлежни орган Градске управе града Ваљева резултате мерења доставља Агенцији за заштиту животне средине Републике Србије и редовно обавештава јавност путем електронских и штампаних медија, односно путем интернета, у складу са законом.

2.3. Извештавање и мере у случају прекорачења концентрација

У складу са чланом 3. тачка 8) Уредбе о одређивању зона и агломерација („Сл. гласник РС“, бр. 58/11 и 98/12), град Ваљево припада зони „Србија“, док према Уредби о утврђивању Листе категорија квалитета ваздуха по зонама и агломерацијама на територији Републике Србије за 2017. годину („Сл. гласник РС“, бр. 104/18), територија града Ваљева припада трећој категорији квалитета ваздуха.

У складу са чланом 31. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 10/13), надлежни орган јединице локалне самоуправе, у зонама и агломерацијама у којима је ваздух треће категорије, дужан је да пропише План квалитета ваздуха са циљем да се унапреди квалитет ваздуха и постигну утврђене или циљне вредности утврђене Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 11/10 и 75/10 и 63/13).

У случају прекорачења концентрација опасних по здравље људи, јавност се обавештава о локацији или подручју прекорачења, врсти концентрације која је прекорачена, времену почетка и трајању прекорачења, географском подручју на коме се очекује прекорачење концентрације, прогнозама за наредни период са очекиваним променама загађења са проценом промене, подацима за посебно осетљиве групе становништва, могућим ефектима по здравље и препорученом понашању (посебно

осетљиве групе, опис могућих симптома, мере које се препоручују, нове информације о току догађаја и др) и подацима о превентивним мерама за смањење загађења.

У случају процењеног наставка прекорачења концентрација опасних по здравље људи, јавност се обавештава о локацији или подручју прекорачења, врсти загађујуће материја чија дозвољена концентрација је прекорачена, времену почетка и трајању прекорачења, географском подручју на коме се очекује прекорачење концентрације, прогнозама за наредни период са очекиваним променама загађења са проценом промене, подацима за посебно осетљиве групе становништва, могућим ефектима по здравље и препорученом понашању (посебно осетљиве групе, опис могућих симптома, мере које се препоручују, нове информације о току догађаја и др) и подацима о превентивним мерама за смањење загађења.

У случају процењеног наставка прекорачења концентрација загађујућих материја надлежни орган предузима практичне мере и може донети краткорочни акциони план са мерама смањења ризика или трајања таквог прекорачења ради заштите здравља људи и/или животне средине.

Краткорочним акционим планом, у зависности од конкретног случаја, утврђују се делотворне мере које се односе на контролу оних активности које доприносе настанку опасности од прекорачења концентрација опасних по здравље људи и, у случају потребе, привремено заустављање тих активности.

Делотворне мере односе се на саобраћај моторних возила, рад индустријских постројења, употребу производа који садрже загађујуће материје и начин грејања домаћинства, као и предузимање специфичних активности намењених заштити осетљивих група становништва, нарочито деце.

III ПРАЋЕЊЕ УТИЦАЈА ЗАГАЂЕНОГ ВАЗДУХА НА ЗДРАВЉЕ ЉУДИ

Акутни утицај загађеног ваздуха на здравље људи процењује и прати стручна организација путем индекса квалитета ваздуха, који се свакодневно, за свако од мерних места и све загађујуће параметре мерене од стране стручне организације, а који могу имати акутни утицај на здравље људи. Вредности индекса квалитета ваздуха за здравље зависе од концентрација загађујућих материја, а упозорења о могућим штетним последицама, која се уз индекс квалитета дају угроженој популацији, заснована су на научно доказаним штетностима које одређене концентрације могу изазвати, уз уважавање чињенице да постоји синергично дејство свих материја које се у ваздуху могу наћи.

Дугорочни утицај загађеног ваздуха на здравље људи процењује се и прати путем сагледавања индекса квалитета ваздуха за здравље на годишњем нивоу, као и проценом могућих утицаја просечних годишњих концентрација параметара за које се зна да дугорочно, у ниским концентрацијама, могу имати штетан утицај на здравље, уз ослањање на научно заснован ризик од штетних здравствених ефеката.

IV САГЛАСНОСТ МИНИСТАРСТВА

На овај Програм прибавља се сагласност Министарства заштите животне средине Републике Србије.

V ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Средства за реализацију Програма контроле квалитета ваздуха обезбеђују се из буџета града Ваљева опредељена кроз Програм коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине града Ваљева у важећој календарској години.

VI

Овај програм објављује се у „Службеном гласнику града Ваљева“.

СКУПШТИНА ГРАДА ВАЉЕВА

Број: 501-185/2019-07

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Јединица локалне самоуправе има обавезу да створи услове за очување природних вредности и унапређење квалитета животне средине. Један од параметара квалитета је и ваздух. Сходно томе град Ваљево препознаје потребу за активностима које би као крајњи резултат имале побољшање квалитета ваздуха на територији града Ваљева. У складу са наведеним, а према члану 15. став 3. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 10/13),

Јединица локалне самоуправе доноси Програм контроле квалитета ваздуха у локалној мрежи мерних станица и/или мерних места, а који мора бити усклађен са Програмом контроле квалитета ваздуха који доноси Влада. Овим програмом одређује се број и распоред мерних станица и/или мерних места у одређеним зонама или агломерацијама, као и обим, врста и учесталост мерења члан 11. став 3. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 10/13).

На Програм контроле квалитета ваздуха, који доноси јединица локалне самоуправе, сагласност даје ресорно министарство, члан 15. став 4. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 10/13). Средства за спровођење мониторинга биће планирана Програмом коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине града Ваљева и реализују се у оквиру програма 6 - Заштита животне средине, ПА 0401-0001 Управљање заштитом животне средине, функционална класификација 560, економска класификација 424 Специјализоване услуге - апропријација се односи на мерење загађености ваздуха. У Одлуци о буџету града Ваљева за 2020. и 2021. годину средства ће бити планирана у складу са одобреном апропријацијом. Спровођење мониторинга ће бити реализовано у сарадњи са стручном институцијом која поседује одговарајућу акредитацију.

Руководилац

Одељења за урбанизам, грађевинарство,
саобраћај и заштиту животне средине

Александар Пурић